

حق تلخ بین تا چه شیرین بگفت (اندرزهای هنرمندانه سعدی به حاکمان)

لیلا رستگاریک

چکیده

سعدی این شاعر بلند آوازه شیرین سخن، در آثار بی نظیری که از خود بجا گذاشته است، سعی کرده به عنوان یک معلم اخلاق، مصلح و روشنفکر، در حکایتهای حکیمانه خود بار دیگر روح زندگی، نشاط، امید و عشق را در کالبد نیمه جان مردمان ستم دیده، ناامید و افسرده دوران حاکمیت ظالمانه مغول بدمد؛ بدین منظور از یک طرف با نفوذ در دستگاه حکومت، حاکمان و قدرتمندان را از ظلم و ستم بر حذر می دارد و از سوی دیگر مردمان را به سوی زندگی شرافتمندانه و با نشاط فرا می خواند و در این کار بزرگ موفق می شود به گونه ای که از حاکم مستبد خوانخوار مغول، یک مسلمان و حاکم نیک اندیش می سازد؛ عناوین بابهای بوستان و گلستان بخوبی گویای همین مطلب است: اگر جایی از عدل و تدبیر و رای و سیرت پادشاهان می گوید، در جای دیگر به بیان عشق و شور و مستی می پردازد؛ بهر حال تأثیر فرهنگی و ادبی کلام سعدی تا آنجاست که هر کس با هر فرهنگ و درک و سلیقه می تواند از دریای کلام سعدی بهره کافی ببرد و این گستره از مردم عادی کوچه بازار گرفته تا سیاستمداران و حاکمان جهان را در بر می گیرد، لذا هدف ما در این مقاله بررسی سخنان و اندرزهای سعدی به حاکمان وقت می باشد؛ بدین منظور با روش کتابخانه ای و تکنیک تحلیل محتوا، ضمن معرفی و بررسی اجمالی آثار منثور سعدی، به مقایسه سخنان شیخ بخصوص در دو اثر ایشان: نصیحه الملوک و رساله «در نصیحت انکیانو» (که کمتر مورد توجه قرار گرفته)، می پردازیم.

کلمات کلیدی: سعدی، عشق، زندگی، نصیحت، حاکمان.